

Beskrivning av äldre belägningsgrus på gångvägar från Frisens park, Djurgården, Stockholm

Jens Heimdahl, Arkeologerna, SHM

2021-06-15

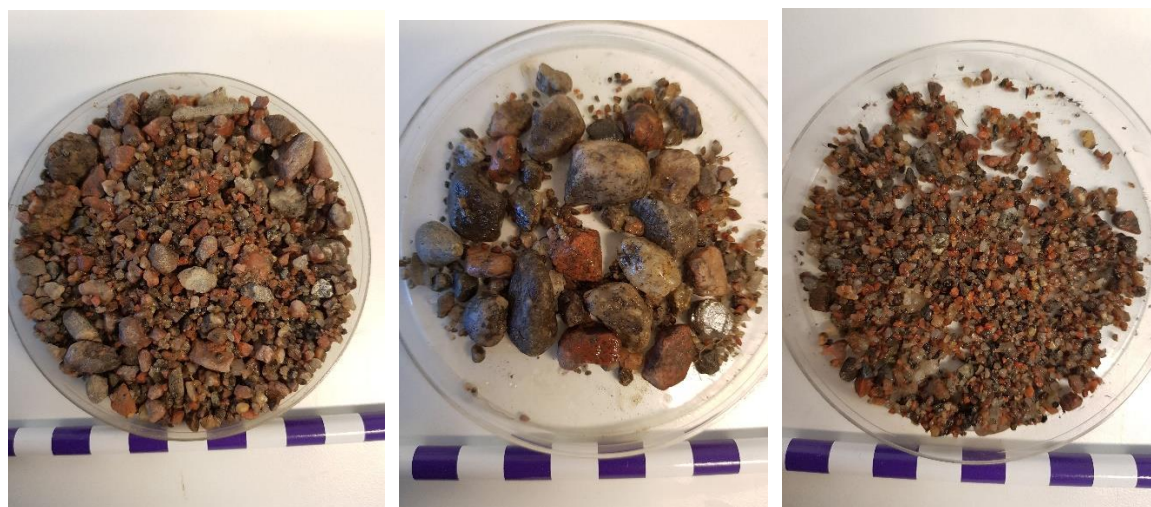
Under det arkeologiska arbetet med lämningarna kring dammen i Frisens park maj 2021 insamlades 3 prover från övertäckta gångvägar, i syfte att undersöka vilken typ av belägningsgrus som använts. Proverna har beskrivits med avseende på kornstorleksfördelning (textur), gruskornens rundningsgrad samt bergartssammansättning. Syftet med analysen har varit att beskriva belägningsgruset för att ett liknande eventuellt skulle kunna införskaffas vid ett återskapande av parkmiljön.

Resultat

Rundningsgraden och bergartssammansättningen var ungefär identisk i samtliga tre prover. Partiklarna var skarpa med svagt rundade kanter, på ett sätt som är typisk i den lokala moränen. Bergarten domineras av röd granit.

Kornstorleksfördelningen i skiljer sig åt mellan proven (se tabell och diagram). Proverna från grusgång 534 och 765 var likartade med en dominans av gruskorn på 3–10 mm. Provet från grusgång 534 var dock mindre välsorterat. Provet från grusgång 757 dominerades av grövre grus, med en kornstorlek på mellan 10 och 20 mm.

Kornstorleksfördelning i viktprocent						
PM	SL	Grovsand 0,6-2 mm	Fingrus 2-6mm	Grovgrus 8-20 mm	Sten >2 mm	Kommentar
528	534	28	34	38	0	Röda graniter
817	757	7	8	70	15	Röda graniter
818	765	8	90	2	0	Röda graniter

Figur 1: Från vänster till höger: Det blandade gruset i 524, det grova gruset i 757 och det finare gruset i 765.

Kornstorleksdiagram är ett sätt att illustrera jordarters textur. Varje kurva representerar ett grusprov. 0–100 står för viktprocent. Kurvans är brantast inom den fraktion som är vanligast i provet. Den röda kurvan är grusgång 765, gul kurva är 534 och blå kurva är 757. Den flackare gula kurvan illustrerar hur gruset i 534 sammanblandats med moränen och inte är lika väl sorterat som beslägningsgruset i 757 och 765.

Analys och slutsats

Det är troligt att gruset hämtats lokalt från någon svallgrusförekomst på Djurgården där grus i dessa fraktionen svallats ur den lokala moränen. Lättast tillgänglig är sådant grus i strandkanten, men det går också att tänka sig en täkt i en svallgrusförekomst på land.